

Nr 119.

Av herr **Liljedahl**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om uppförande på fast stat av viss vid armén anställd civilpersonal.

Vid arméns olika intendenturverkstäder finnes en del såväl i fred som krig erforderliga befattningar, vilka icke äro upptagna å fast stat, utan upprätthållas genom legd civil personal, anskaffad med eller utan skriftliga kontrakt. Denna personal utgöres dels av en *ständig del*, som alltid behöves inom ramen av gällande härorganisation, dels av en *tillfällig del*, som växlar alltefter arbetets mängd och antalet disponibla yrkeskunniga bland de icke vapenföra värnpliktige. Såväl statens intresse som hänsynen till dess arbetares bästa synes mig kräva, att personal av den förra kategorien uppföres på fast stat i likhet med de hantverkare, vilka finnas vid regementena samt vid trängens och artilleriets tygverkstäder.

Vid truppförbanden finnas intendenturverkstäder, som lyda under truppförbandets chef med regementsintendenten som föredragande och förrådsförvaltaren som gemensam verkstadsföreståndare, biträdd av en underofficer (förrådsunderofficer). Verkstäderna omfatta en skomakeri- och en skradderiverkstad, varjämte i mån av behov anordnas en sadelmakeri-, snickeri-, målar- och smides- m. fl. verkstäder, beroende dessa sistnämndas tillsättande delvis även om tillgång på yrkeskunnigt icke vapenfört manskap finnes.

Vid ett regementes verkstäder anställas två förmän, officiellt benämnda »tillskärare», en för skomakeri- och en för skradderiarbeten jämte civila arbetare i den utsträckning, som erfordras. Dessa förmän, som lyda direkt under förrådsförvaltaren och förrådsunderofficeren, äro alltid

behövliga året om i såväl fred som krig. De böra då uppföras på fast stat, så att de ständigt stå till förfogande för regementets räkning, helst som de vid en mobilisering, då verkstäderna betydligt utvidgas, få en särdeles viktig uppgift. Hänsynen till dessa tillskärarens eget bästa kräva också i rättvisans namn en sådan anordning. Efter många års plikt-troget arbete i statens tjänst erhålla de i motsats till de på fast stat uppförda hantverkarne ingen pension. Dessa senare äga samma löne-förmåner som sergeant av 1 klass jämte två ålderstillägg samt äro berättigade till pension med 1,000 kr. vid fyllda 60 levnadsår.

I tillämpliga delar gäller ovanstående även om en del befattningar vid arméns centrala intendenturförråds verkstäder samt vid truppförband anställda maskinister.

På grund av jag sålunda anfört hemställes,

att Riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning i sådant syfte, att den vid arméns verkstäder eller annorledes vid armén anställda civila personal, som ständigt behöves i fred som krig, blir uppförd på fast stat, samt för Riksdagen framlägga de förslag, vartill en sådan utredning kan föranleda.

Stockholm den 26 januari 1914.

Ernst Liljedahl.
